

Interment Addiction and Symptoms of Attention-deficit Hyperactivity Disorder in University Students

Farough Vatani¹,
Pegah Azadimanesh²,
Hamid Poursharifi³,
Miad Osfoori¹

¹ MA in Clinical Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tabriz, Tabriz, Iran

² MA in General Psychology, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Guilan, Iran

³ Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tabriz, Tabriz, Iran

(Received November 29, 2015 Accepted, October 12, 2015)

Abstract

Background and purpose: Previous researches indicated a relationship between impulsivity and Internet addiction. This study was conducted to compare the symptoms of attention deficit-hyperactivity disorder (ADHD) in Internet addicted and non-addicted university students.

Materials and methods: This comparative study was performed in 311 individuals who were selected by convenience sampling. Data was collected using the Young's Internet addiction test and Conners' Adult ADHD Rating Scales (CAARS). Data was analysed applying ANOVA in SPSS V.16.

Results: The results showed higher scores of ADHD in Internet-addict students compared with students not addicted to Internet ($P=0.001$).

Conclusion: Current results are consistent with previous findings proving that individuals addicted to Internet have more ADHD symptoms than those not addicted to Internet.

Keywords: Attention Deficit Hyperactivity Disorder, Internet addiction, impulsive behaviour

J Mazandaran Univ Med Sci 2015; 25(132): 334-337 (Persian).

بررسی وابستگی به اینترنت و علائم اختلال بیش فعالی کم توجهی در دانشجویان

فاروق وطنی^۱

پگاه آزادی منش^۲

حمید پورشریفی^۳

میعاد عصفوری^۱

چکیده

سابقه و هدف: با توجه به پژوهش‌های پیشین که نشانگر رابطه بین تکانشگری و اعتیاد به اینترنت بوده است، مطالعه حاضر با هدف مقایسه نشانه‌های اختلال نقص توجه- بیش فعالی بین دانشجویان معتاد و غیر معتاد به اینترنت انجام شده است.

مواد و روش‌ها: در مطالعه تحقیقات مقایسه‌ای حاضر ۳۱۱ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه اعتیاد به اینترنت یانگ و پرسش‌نامه تشخیصی کوتاه اختلال نقص توجه- بیش فعالی کانرز استفاده شد. هم‌چنین برای تحلیل داده‌ها از تحلیل واریانس یک راهه (ANOVA) و نرم‌افزار آماری spss16 استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج نشان دادند که نمره‌های دانشجویان معتاد به اینترنت در متغیر نقص توجه- بیش فعالی، بیش از دانشجویان غیر معتاد و در معرض خطر اعتیاد به اینترنت است ($p=0/001$).

استنتاج: نتایج این مطالعه با یافته‌های پیشین منطبق بوده و افراد معتاد به اینترنت نسبت به افراد غیر معتاد دارای سطح بالاتری از نشانه‌های اختلال نقص توجه- بیش فعالی هستند.

واژه‌های کلیدی: اختلال نقص توجه- بیش فعالی، اعتیاد به اینترنت، تکانشگری

مقدمه

می‌شود که در ۶۰ درصد موارد به بزرگسالی راه می‌یابد (۳). با توجه به این که تکانشگری یکی از مولفه‌های اساسی ADHD است، در مطالعه‌ای از احتمال رابطه اعتیاد به اینترنت و نشانه‌های ADHD خبر داده‌اند (۴). در این راستا مطالعه‌ای انجام شده که نشان می‌دهد کودکان دارای ADHD در مقایسه با کودکان بدون ADHD، نمره‌های بیش‌تری در اعتیاد به اینترنت به دست می‌آورند (۵). هم‌چنین Dalbudak و همکاران در ترکیه به رابطه معنی‌داری بین نشانه‌های ADHD و اعتیاد به اینترنت

در سال‌های اخیر اینترنت به مهم‌ترین ابزار علمی و تفریحی نوجوانان و بزرگسالان در سراسر جهان بدل شده است (۱). اعتیاد به اینترنت را به طور کلی می‌توان به نوعی استفاده از اینترنت تعریف کرد که مشکلات روان‌شناختی، اجتماعی، درسی و یا شغلی را در زندگی فرد ایجاد می‌کند (۲). اختلال نقص توجه- بیش فعالی (Attention Deficit Hyperactivity Disorder یا ADHD) یکی از شایع‌ترین اختلالات دوران کودکی است و با ویژگی‌های بی‌توجهی، تکانشگری و بیش‌فعالی شناخته

E-mail: farooghvatani@gmail.com

مؤلف مسئول: آقافاروق وطنی- تبریز: دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

۳. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

✉ تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۹/۸ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۳۹۳/۹/۸ تاریخ تصویب: ۱۳۹۴/۷/۲۰

دست یافتند (۶). باتوجه به این که جمعیت دانشجویی از آن دسته از کاربرانی هستند که زیاد از اینترنت استفاده می کنند و باتوجه به مطالعه ای که روی جمعیت های دانشجویی انجام شده و نشان داده شد که دانشجویان، یکی از گروه های در معرض خطر اعتیاد به اینترنت هستند (۷) و هم چنین با توجه به این که ADHD بزرگسالی در ادامه ADHD کودکی است و هنوز هم در ایران مطالعه ای در رابطه با نشانه های ADHD و اعتیاد به اینترنت صورت نگرفته است، مطالعه حاضر با هدف بررسی وابستگی به اینترنت و علائم اختلال بیش فعالی - کم توجهی در دانشجویان انجام گرفته است.

مواد و روش ها

مطالعه حاضر از نوع تحقیقات مقایسه ای بوده است و جامعه آماری آن شامل کلیه دانشجویان خوابگاهی دانشگاه تبریز در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ در تمام مقاطع بودند که از بین آن ها ۳۱۱ نفر به روش نمونه گیری در دسترس به عنوان نمونه انتخاب شدند.

ابزارهای پژوهش عبارت بودند از: ۱- پرسش نامه تشخیصی کوتاه اختلال بیش فعالی - نقص توجه کانرز بزرگسالان (CAARS): شامل ۲۶ آیتم صفر تا ۳ امتیازی است که دارای پنج زیر مقیاس می باشد. ضریب آلفا برای هریک از این زیر مقیاس ها به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۷۴، ۰/۸۱، ۰/۸۹ و ۰/۸۵ به دست آمده است (۸).

۲- پرسش نامه اعتیاد به اینترنت یانگ: این پرسش نامه شامل ۲۰ سوال با مقیاس ۵ درجه ای لیکرت می باشد. اعتبار این پرسش نامه با روش آلفای کرونباخ بیش از ۰/۹۰ گزارش شده است (۹).

برای تحلیل داده ها از تحلیل واریانس یک راهه (ANOVA) و نرم افزار آماری spss16 استفاده گردید. $p = 0/001$ به عنوان سطح معنی دار در نظر گرفته شد.

یافته ها و بحث

میانگین سنی شرکت کنندگان $24/2 \pm 3/2$ سال بود.

با توجه به مقیاس اعتیاد به اینترنت، از مجموع ۳۱۱ نفر از دانشجویان ۳۱ درصد کاربر معمولی اینترنت، ۵۴ درصد در معرض خطر اعتیاد به اینترنت و ۱۳ درصد نیز کسانی بوده اند که می توان آن ها را معتاد به اینترنت قلمداد کرد. برای تحلیل داده ها از روش تحلیل واریانس یک راهه (ANOVA) استفاده شد (جدول شماره ۱) که نتیجه آن نشان داد حداقل بین دو گروه از گروه های مورد مقایسه تفاوت معنی داری وجود دارد.

جدول شماره ۱: تحلیل واریانس یک راهه (ANOVA) بین گروه های کاربران معمولی، کاربران در معرض خطر و کاربران معتاد به اینترنت

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	df	میانگین مجذورات	F	سطح معنی داری
درون گروهی	۴۶۲/۸۶۷	۲	۲۳۱/۴۳۳	۸/۹۷۵	۰/۰۰۱
بین گروهی	۷۹۴۲/۶۱۲	۳۰۸	۲۵/۷۸۸		
کل	۸۴۰۵/۴۷۹	۳۱۱			

برای شناسایی گروه هایی که بین آن ها تفاوت معنی داری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده شد که نتیجه آن نشان داد بین کاربران معتاد با کاربران معمولی ($p = 0/001$) و هم چنین بین کاربران معتاد با کاربران در معرض خطر ($p = 0/002$) تفاوت معنی داری وجود دارد و در هر دوی آن ها افراد معتاد به اینترنت دارای سطح بالاتری از نشانه های ADHD هستند اما بین دو گروه کاربران معمولی و در معرض خطر تفاوت معنی داری از نظر نشانه های ADHD وجود ندارد ($p = 0/45$). یافته ها نشان دادند که افراد معتاد به اینترنت به طور معنی داری بیش تر از افراد غیر معتاد نشانه های ADHD را دارا هستند. یافته های پژوهش حاضر با یافته های Yoo و همکاران (۵) و هم چنین با یافته های Dalbudak و همکاران (۶) همسو است. هم چنین طراحی بازی های اینترنتی و گفتگوهای آنلاین به شیوه ای تعاملی و وجود موقعیت های قابل پیش بینی در آن ها به فرد اجازه می دهد تا نیازهای اساسی خود از جمله عشق و تعلق، عزت نفس و خود شکوفایی را در محیط مجازی ارضا کند (۱۰). این ارضای فوری نیازها جزئی از

مطابق یافته‌های مطالعه حاضر، درمانگرانی که با افراد معتاد به اینترنت سروکار دارند لازم است به این مسئله توجه نمایند که ممکن است رفتار مرتبط با اعتیاد به اینترنت همگام و همسو با نشانه‌های ADHD باشد که شاید منجر به تشدید رفتار اعتیادآور گردد. بنابراین لازم است در زمینه همبودی نشانه‌های ADHD و اعتیاد به اینترنت جستجوی بیش‌تری صورت گیرد و در صورت تایید این مسئله اقدام به درمان نشانه‌های ADHD نیز گردد.

خاصیت تقویت‌کنندگی اینترنت است. این تاثیر به رفتارهای اینترنتی مداوم، عاداتی و غیر قابل کنترل می‌انجامد (۱). بنابراین در مورد چگونگی رابطه نشانه‌های ADHD با اعتیاد به اینترنت می‌توان بر ویژگی‌های اساسی اینترنت هم‌چون واکنش سریع، پاداش فوری و پنجره‌های متعدد تاکید کرد که ممکن است احساس خستگی یا بی‌زاری از به تاخیر افتادن پاداش را (که از ویژگی‌های افراد دارای ADHD است) برطرف کند (۶).

References

- Javanmard S, Poorabadi P, Akrami N. Predicting the role of Biological Vulnerabilities on Internet Addiction: Brain-Behavioral Systems and Gender. *J Mazandaran Univ Med Sci* 2013; 23(2): 40-51 (Persian).
- Caplan SE. Relations among loneliness, social anxiety, and problematic Internet use. *Cyberpsychology Behavior* 2007; 10(2): 234-242.
- Yoon SY, Jain UR, Shapiro CM. sleep and dytime function in adult with attention deficit/hyperactivity disorder: subtype differences. *Sleep Med* 2013; 14(7): 648-655.
- Ko CH, Yen JY, Yen CF, Chen CS, Chen CC. The association between Internet addiction and psychiatric disorder: a review of the literature. *Eur Psychiatry* 2012; 27(1): 1-8.
- Yoo HJ, Cho SC, Ha J, Yune SK, Kim SJ, Hwang J, et al. Attention deficit hyperactivity symptoms and Internet addiction. *Psychiatry Clin Neurosci* 2004; 58(5): 487-494.
- Dalbudak E, Evren C. The relationship of internet addiction severity with attention deficit-hyperactivity disorder symptoms in Turkish university students; impact of personality traits, depression anxiety. *Compr psychiatry* 2014; 55(3): 497-503.
- Solhi M, Farhandi H, Armoon B. Internet addiction among B.SC. students in Health Faculty, Tehran university of Medical Sciences. *Razi J Med Sci (RJMS)* 2013; 20(106): 40-47 (Persian).
- Bayrami M, Hashemi T, Alizadeh Goradel J. Survey comparing the attention deficit-hyperactivity Disorder symptoms (ADHD) in smoker and nonsmoker Students. *Q Med J Tabriz med Sci* 2012; 34(4): 31-37(Persian).
- Fathi M, Sohrabi F, Saidian M. Comparison of the characteristics and identity style of Internet addicts and non-addicts students. *J Res Behav Sci* 2013; 11(2): 90-9 (Persian).
- Maslow AH. A theory of human motivation. *Psycholo Rev* 1943; 50(4): 370-396.